

„Takže vy čtete levicovou propagandu?“

„Jak to myslíte?“

„Tohle je přece plátek vlámské extrémně levicové Dělnické strany.“

Pracovala jsem s Elzirou v jejím pokoji. Měly jsme před sebou cvičení z časování sloves, francouzskou gramatiku. Pan Schneider ukázal na *Solidair*, jehož výtisk s Arafatem na obálce mi vyčuhoval z postranní kapsy batohu.

Přítakala jsem. V období, kdy Marjane potřebovala neodkladnou lékařskou péči, se Nima seznámil s „lidovými lékaři“ dělnické strany PVDA, která ve Vlámku stojí ještě více nalevo než její jmenovkyně v Nizozemsku. Bez těchto lékařů by krizová hospitalizace jeho sestry, která mezitím ztratila veškeré své dokumenty z azylového řízení a nemohli jsme nikde najít ani žádný její platný průkaz totožnosti, nikdy neproběhla tak efektivně, ani bychom si nemohli dovolit ji zaplatit. A bez neutuchající pomoci jednoho militantního aktivisty PVDA – Luda, ochotného člověka, který se snad i narodil s Arafatovou šálou kolem krku – by možná Marjane skončila i ve vězení nebo by ji deportovali do Klein Kasteeltje, bruselského sběrného tábora pro žadatele o azyl.

Ludo strávil mnoho odpolední na nejrůznějších úřadech. Protože Marjanin případ byl tak složitý, posílali ho častěji než obvykle od čerta k ďáblu. Nevzdal to, dokud všechny papíry nevyběhal.

Všude, kam vkročil, nabízel Ludo plátek své strany. Občas jsme si nějaký výtisk koupili jako výraz vděku za jeho námahu a ze sympatií k němu. Jednoho dne se mu podařilo nás umluvit, abychom si zaplatili roční předplatné. To bylo v průběhu bouřlivého roku 1990. Roku, v němž

v Nikaragui znovu nezvolili vůdce Sandinistů Daniela Ortegu, kdy byla v plném proudu první intifáda a Saddám Husajn vpadl do Kuvajtu.

Pro Íránce a občany dalších států Středního východu nebyla první válka v Zálivu, kterou jsme doma sledovali na zbrusu nové americké stanici CNN, žádná videohra, ale krutá a blízká realita. Prožívali ji s celým svým regionem a nedůvěřovali zájmům západního světa.

Ropná velmoc Kuvajt se mohla spoléhat na pomoc Západu. K tomuto Západu patřil i Izrael, ovšem bez Palestinců. Evropa a Spojené státy válku proti Iráku podporovaly. Arafat se nakonec vyprofiloval jako víc než jen palestinský vůdce. Obava, že Írán a celý Střední východ se dostanou do soukolí vojenského konfliktu, byla reálná.

Téměř všichni političtí a ekonomičtí běženci ze Zálivu a okolních států sledovali živé vysílání CNN a halasně protestovali proti Američanům a Saudům. Nimovi krajané a lidé z regionu se k nám každý večer chodili dívat na televizi. Byl mezi nimi dokonce i Iráčan. Sousední Irák byl pro Írán nepřítel číslo jedna a naopak, ale v boji proti Američanům stáli na stejné straně, na té, kde se nacházel i Arafat a Palestinská osvobozená fronta.

Viděli, jak americká vojska a armády NATO rozstříleli Irák na kusy. Viděli bombardování celých konvojů stahujících se iráckých vojáků a jak prezident Bush s pýchou v hlase oznamuje počty jejich mrtvých. Jitřilo to jejich city, zuřili. Brali do ruky telefony. Volali domů, nepřetržitě. Měli za to, že Američané nemají v jejich regionu co pohledávat.

„Dokonce ho máte předplacený, jak vidím. Na obálce je vaše jméno...“

„Ehm...“

„Stoupenci PVDA by Rabina, našeho ministra obrany, nejradši vlastnoručně pověsili. Zatímco se současně zasazují